

Intro

Beste leden,

Zo hoor je lang niets van D66-Zoetermeer en dan krijg je eerst een brief, dan (velen) een telefoontje en dan alweer een nieuwsbrief. Het geeft aan waar onze ambitie ligt om leden actief te benaderen zodat leden actief worden en/of blijven.

Het belondje langs leden die we (nog) niet goed kennen, heeft veel leuke gesprekken opgeleverd en ook veel potentieel. Van 'vraag me rustig als je hulp nodig hebt' en 'ik zat net te denken wat ik met mijn vrijgekomen tijd ga doen, maar nu weet ik het' tot 'ik heb net vandaag mijn lidmaatschap opgezegd'. We hebben nu een mooi overzicht wat we aan deskundigheid, netwerken en bereidheid om te helpen in huis hebben. De deskundigheid gaan we gebruiken om de onderwerpen voor het verkiezingsprogramma nog meer inhoud te geven, de connecties zijn nuttig bij het organiseren van thema-avonden en we hebben veel handen nodig bijvoorbeeld bij het vormen van diverse commissies ter voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen.

Met de nieuwsbrieven willen we iedereen vooral op de hoogte houden van lokale politieke zaken. Daarom ook recent gedeelde nieuwsberichten vanuit de fractie en een meer opiniërend stuk van ons bestuurslid Bert Pol.

Wim Kokx
Voorzitter bestuur D66 Zoetermeer



Waarom D66?

“D66 zoekt in Zoetermeer voortdurend naar de balans”

Bestuurslid Bert Pol in gesprek met Gernand Ekkelenkamp, fractievoorzitter D66 Zoetermeer over drijfveren, doelen en doordenken

Waarom zit jij in de raad Gernand? Wat is jouw persoonlijke motivatie om daar zoveel tijd in te steken?

Zoetermeer is echt een grote stad waarin heel veel gebeurt. Als je, zoals ik al vrijwel je hele leven geïnteresseerd bent in politiek en samenleving, dan is het een voorrecht om als lid van de gemeenteraad bij te kunnen dragen aan de ontwikkeling van de stad. Ik ben al lang politiek actief in Zoetermeer. Eerst twee termijnen als voorzitter van de plaatselijke afdeling van D66, de laatste jaren als raadslid en fractievoorzitter. Vanuit de gemeenteraad kan ik mij inzetten voor de kwaliteit van het wonen, werken en recreëren in onze stad. Belangrijk vind ik dat *alle* inwoners van Zoetermeer kunnen profiteren van de vele voorzieningen die onze stad te bieden heeft. Je kunt echt van betekenis zijn door een stevige rol in het politieke bedrijf te spelen vanuit je D66 drijfveren. Voor mij is die mooie combinatie van het sociale en het liberale daarbij essentieel. Onze politieke stroming is echt onmisbaar in het Zoetermeers krachtenveld.

Waarin onderscheidt D66 Zoetermeer zich dan van andere partijen?

D66 zoekt in Zoetermeer voortdurend naar de balans, waar andere partijen soms alleen maar eigen standpunten tot beleid willen verheffen. Om een voorbeeld te noemen, we hebben niet alleen maar oog voor de bouwvolumes, maar ook voor de *kwaliteit* van het gebouwde en voor de *leefomgeving*. Als D66 staan we ook voor de kunst & cultuur in onze stad en dat valt niet altijd mee in een gemeenteraad die daar te weinig oog voor heeft.

Waar hebben de fractie en de wethouder zich de afgelopen twee jaar voor ingezet? En wat is concreet bereikt?

We hebben ons hard gemaakt voor *goed wonen*, *goed onderwijs* en een *goede bereikbaarheid*. Voor goed wonen vinden wij het belangrijk dat we niet alleen maar nieuwe goede woningen bouwen, maar ook investeren in het *verduurzamen* van de woningen in onze stad. De groene leefomgeving in en rondom de stad is ook een belangrijke kwaliteit van Zoetermeer. D66 wil deze kwaliteit versterken en uitbouwen. Ik zal voorbeelden geven.

Goed onderwijs

Wij vinden gelijke kansen voor iedereen heel belangrijk, daarom ijveren we voor *goed onderwijs* in onze stad en een goede aansluiting op de *arbeidsmarkt*.

We hebben ons als fractie ook ingezet om meer hoger onderwijs naar Zoetermeer te halen. Onze motie om in samenwerking met de Haagse Hogeschool een associate degree (HBO-graad) aan te gaan bieden in de [Dutch Innovation Factory \(DIF\)](#)* in Zoetermeer werd met algemene stemmen aangenomen. Deze ontwikkeling sluit mooi aan bij een resultaat uit de vorige raadsperiode toen we er in zijn geslaagd om een Lectoraat (praktijkgericht onderzoek) van de Haagse Hogeschool te vestigen in de DIF. Hoger

onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van onze stad, zeker als er sprake is van een goede samenwerking met het bedrijfsleven.

* Zie <https://dutchinnovationfactory.nl/>

Schaalsprong: ook kwaliteit in bestaande wijken

We hebben ons ook ingezet voor de schaa sprong (de uitbreiding van de woningvoorraad met 10 tot 16 duizend woningen. Andere partijen leggen vooral de nadruk op de kwantiteit. Wij hebben steeds ook de *kwaliteit* aan de orde gesteld. Voor ons betekent de schaa sprong niet alleen maar veel nieuwe woningen bouwen, zoals in het **Entretegebied**, maar ook investeren in een kwaliteitsimpuls voor onze bestaande wijken en in de stad als geheel.



Goede bereikbaarheid hoort daar zeker ook bij. Voor D66 betekent dat ruim baan voor de fiets en goed openbaar vervoer.

De ontwikkeling van de binnenstad heeft ook onze speciale aandacht. Fijn dat juist onze eigen wethouder *Robin Paalvast* verantwoordelijk is voor deze ontwikkeling. Dat heeft er voor gezorgd dat er nu een mooi plan ligt voor een zogenaamde “**Central Park**” rond De Markt en het Dobbtegebied. Een mooie groene verbinding tussen het stadshart en de Dorpsstraat. De auto’s kunnen straks onder De Markt geparkeerd worden, zodat we in dit deel van de stad een heel andere beleving van de openbare ruimte krijgen.



Sociaal domein

In het sociaal domein hebben we vooral veel aandacht besteed aan de voortgang van de transformatie. Voor ons was het van groot belang dat deze vernieuwingen en verbeteringen goed aansluiten bij de bestaande partijen en organisaties in de stad: inwoners moeten zo weinig mogelijk merken van alle vernieuwingen. We hebben de plannen van het college bijgestuurd in deze richting.

Kosten jeugdzorg

Een belangrijk onderwerp in Zoetermeer is de groei van de jeugdzorg en de oplopende kosten die hiermee gepaard gaan. Omdat dit een regionaal probleem is, heeft onze vicefractievoorzitter *Cora Huijbens* het voor elkaar gekregen dat de gemeenteraden binnen Haaglanden samen aan de slag zijn gegaan om de problematiek op eenduidige manier aan de orde te stellen. Zodat we de colleges van de verschillende gemeenten goed tegenspel kunnen binnen.

Armoedebestrijding en schuldhulpverlening

Ook hebben we fors ingezet op de onderwerpen armoedebestrijding en schuldhulpverlening. We vinden dat de gemeente daar een belangrijke rol in moet spelen. *Alle Zoetermeesters* moeten mee kunnen doen in onze stad.

Duurzaamheid

Tenslotte wil ik duurzaamheid noemen, ook een onderwerp uit de *portefeuille van onze wethouder*. Er is inmiddels een hele nieuwe wijk van het gas af en in andere wijken maken we ook de nodige vorderingen. We ontvingen daarvoor van Minister Ollongren een extra subsidie, omdat we als Zoetermeer goed bezig zijn.

Wat heeft D66 (nog) niet voor elkaar kunnen krijgen?

Natuurlijk lukt niet alles. Ons voorstel om een *burgeramendement* in te voeren in Zoetermeer, waardoor burgers wijzigingen kunnen indienen bij de behandeling van een wetsvoorstel, haalde het niet. Daarvoor was het nog te vroeg. Ook moeten we- genoodzaakt door de bezuinigingen – nog even wachten met de *nieuwbouw van cultuurpodium De Boerderij*. Maar die twee onderwerpen staan voor de komende periode weer op de agenda.

Wat zijn de big issues voor dit najaar?

Na het zomerreces staat het onderwerp *Zoetermeer 2040* op de agenda van de raad. Het college heeft in het kader van de nieuwe omgevingswet een uitvoerig rapport laten opstellen met als titel "[De Staat van Zoetermeer](#)"* Uit dit rapport blijkt dat de gemeente Zoetermeer voor belangrijke strategische keuzes staat om de sociaaleconomische positie van de stad te versterken. We hebben grote uitdagingen op het gebied van de arbeidsmarkt en het woningbouwprogramma. Als fractie gaan we ons goed voorbereiden op het debat in de raad. We willen als D66 fractie een belangrijke rol spelen in het ontwikkelen van de visie Zoetermeer 2040.

* Zie https://www.zoetermeer.nl/inwoners/zoetermeer-2040-48546?pk_campaign=Redirects&pk_kwd=2040

In het najaar hebben we een belangrijk begrotingsdebat met drie belangrijke topics:

1. Hoe moeten we bijsturen om goed te anticiperen op de gevolgen van de coronacrisis?
2. Hoe zetten we de opbrengst van de verkoop van de Eneco-aandelen zo in dat we duurzame verbeteringen voor de stad realiseren?
3. Hoe zorgen we er voor dat we de meerjarenbegroting van Zoetermeer structureel op orde houden met voor gemeenten blijvende kosten in het sociaal-domein, maar bij achterblijvende doorvergoeding vanuit het Rijk

Gernand Ekkelenkamp
Fractievoorzitter D66 Zoetermeer



Waarom werkt de wethouder?

We gaan alweer richting het zomerreces en de laatste weken zijn altijd extra druk. De laatste stukken moeten dan de besluitvorming in want de volgende besluitvormingsronde is pas weer na de zomervakantie in september. Nu was het sowieso een vreemde periode met de corona uitbraak. In de eerste weken van de lockdown moest iedereen wennen aan de nieuwe situatie van thuiswerken. Ik ook; niet meer met de fiets naar het stadhuis maar thuis achter je eigen bureau online vergaderen. Voor velen van u ongetwijfeld inmiddels ook een bekend fenomeen. Ik ben overigens blij dat de maatregelen wat versoepeld zijn want al die online meetings kosten veel meer energie dan 'gewoon' vergaderen.

Cultuur

Binnen mijn portefeuille cultuur moesten we alle zeilen bijzetten om de culturele sector perspectief te bieden. Zij worden immers hard getroffen door de coronamaatregelen. Ik heb het culturele veld bij elkaar geroepen om gezamenlijk een herstelplan op te stellen. En het doet mij deugd te zien dat dit nu vol opgepakt wordt. We moeten er niet alleen voor zorgen dat de culturele instellingen hun huur kunnen blijven betalen maar dat er komend seizoen ook geprogrammeerd kan worden. Door de beperking van bezoekersaantallen, zijn de bestaande businessmodellen niet meer toereikend. Ik heb het culturele veld gevraagd gezamenlijk op te trekken in de programmering. En dat gaat goed, zo kunnen we van de nood een deugd maken! Het afwegingskader om dit mogelijk te maken ligt nu ter besluitvorming voor bij de gemeenteraad.

Wonen

Het zal u niet ontgaan zijn, de woningnood is groot. En daarom hebben we in het coalitieakkoord een flinke ambitie gelegd van 700 nieuwe woningen per jaar. Als prioritaire groepen hebben we jongeren, empy nesters en middenhuur. Door aangescherpte hypotheekvoorwaarden zijn steeds meer inwoners aangewezen op vrije sector huur. In Zoetermeer hebben we relatief weinig vrije sector huur en al helemaal weinig betaalbare 'middenhuur'. Daar hebben we dus wat in te halen.

In dit najaar wil ik een stadsakkoord sluiten met de verschillende stakeholders, zoals projectontwikkelaars, bouwers en woningbouwcorporaties. De bouwopgave is immers enorm en los van elkaar gaan we dat simpelweg niet realiseren. Het vooruitzicht is overigens goed, zo kon ik een meevaller melden van 3 miljoen door meer vergunningaanvragen voor woningbouwprojecten en geeft de woningbouwmonitor aan dat we komende jaren de 700 extra woningen per jaar gaan realiseren.

Tegelijkertijd maken we in de regio afspraken over een betere spreiding van sociale huur en de bouw van extra woningen in dit segment. Daarnaast spreek ik namens de regio met het ministerie van BZK over woningbouwcorporatie Vestia die haar volkshuisvestelijke opgave onvoldoende kan invullen en hebben we met datzelfde departement het gesprek over de verdeling van het extra geld van de woningbouwimpuls van 1 miljard. Extra geld is immers vaak hard nodig om de woningbouwprojecten van de grond te krijgen.

En nog veel meer, waaronder de energietransitie

Naast bovengenoemde zaken spelen er nog veel andere zaken. Zoals bijvoorbeeld op het vlak van de energietransitie; alle woningen in 2040 op een duurzame energiebron. Met de wijk Palenstein zijn we koploper en daar ben ik best trots op! Met Palenstein als proeftuin aardgasvrije wijk willen we komende jaren zo'n 1100 appartementen van het aardgas af halen. Dat lijkt simpel maar blijkt in de praktijk enorm complex. In een volgende nieuwsbrief schrijf ik daar graag meer over. Datzelfde geldt voor mijn portefeuilles Vastgoed, Binnenstad of de wijkverkenning Meerzicht. Te veel voor in een nieuwsbrief!

Robin Paalvast
D66 Wethouder



Berichten uit de fractie

Wie staat waarvoor aan de lat?

De fractie van D66 is een goed functionerend team van 5 raadsleden en 2 commissieleden. Onze fractieondersteuners zijn Ashkan Hashemzadeh en Lars Taal.

We hebben de portefeuilles zo verdeeld dat de raadsleden Cora Huijbens, Frank Schoonbeek en Esmâël Zamani en commissielid Vincent Snels de onderwerpen uit de *commissie samenleving* voor hun rekening nemen.

De onderwerpen die te maken hebben met stedelijke ontwikkeling en wonen worden besproken in de *commissie stad*. De raadsleden Jamila Bakkers en Gernand Ekkelenkamp zijn samen met commissielid Willem Bos lid van deze commissie.

Na de bespreking in een van deze twee commissies worden de voorstellen geagendeerd voor de raadsvergadering, waarin de besluitvorming plaatsvindt.



D66 Zoetermeer fractie met wethouder

Maandag Raadsdag

Elke maandag is raadsdag in Zoetermeer. In de praktijk betekent dit dat er steeds twee weken achter elkaar commissievergaderingen zijn op de maandagavond en op de derde maandagavond in de reeks is er een vergadering van de gemeenteraad. De commissie- en raadsvergaderingen zijn live te volgen via <https://channel.royalcast.com/gemeentezoetermeer>. Het is via deze link ook mogelijk om de vergadering later terug te kijken. In onze wekelijkse fractievergaderingen op donderdagavond bespreken we de voorstellen van het college en bepalen we ons politieke standpunt. In de fractievergadering spreken we ook over onze eigen initiatieven en over amendementen, moties en schriftelijke vragen die we willen indienen.

De grote thema's in Zoetermeer

D66 zit samen met de VVD, de Lijst Hilbrand Nawijn, GroenLinks en het CDA in het college. Basis voor deze samenwerking is het coalitieakkoord. Toen de inkt van dit akkoord in het najaar van 2018 nauwelijks was opgedroogd, bleek dat Zoetermeer te maken kreeg met grote tegenvallers binnen het sociaal domein, met name door de oplopende kosten bij de jeugdzorg. Dit had tot gevolg dat er een *bezuinigingstaakstelling* tot stand moest komen van maar liefst 14 miljoen euro. Deze operatie "Ombuigen en Vernieuwen" is een van de grote thema's.

De andere thema's zijn de *Schaalsprong*, de uitbreiding van de woningvoorraad met tussen 10 en 16 duizend woningen. De verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, de transformatie van het sociaal domein en het wijkgericht werken zijn de andere grote thema's.

Sindsdien zijn daar twee thema's bijgekomen: de gevolgen van de *coronacrisis* en het ontwikkelen van de *visie Zoetermeer 2040*, waarbij het er om gaat dat we de stad een kwalitatieve impuls geven op een breed terrein.

Vertrouwenscommissie nieuwe burgemeester

Op 15 juli 2019 werd Cora Huijbens, namens onze D66 fractie, benoemd in de vertrouwenscommissie. De leden van deze commissie gingen samen met de adviseurs (wethouder, gemeentesecretaris en griffier) op zoek naar de beste burgemeester voor Zoetermeer omdat Charlie Aptroot in september 2020 de leeftijd bereikt waarop de wet voorschrijft dat hij geen burgemeester meer kan zijn.

Als lid van deze commissie bereid je de voordracht van een nieuwe burgemeester voor waarbij alles draait om voor Zoetermeer de best passende burgemeester te vinden. Daartoe hebben we eerst een profielschets opgesteld waar ook onze inwoners bij betrokken zijn geweest. De gemeenteraad als geheel stelt de profielschets uiteindelijk vast. Er waren 11 kandidaten die solliciteerden, uiteraard alles onder strikte geheimhouding. Vervolgens voert de vertrouwenscommissie de gesprekken met een selectie van deze kandidaten.

Alles bij elkaar is het een bijzonder en verantwoordelijk proces maar wij hebben uit de kandidaten de juiste man op de juiste plek gekozen. Michel Bezuijen is een burgemeester met een uitstekend gevoel voor communicatie, iemand die inzet op samenwerking en het meenemen van mensen. Maar bovenal een gebalanceerde eerste burger die met zichtbaar enthousiasme klaar staat voor Zoetermeer en de Zoetermeeders.

Communicatie

Als fractie vinden we het belangrijk om met onze achterban en met (potentiële) kiezers te communiceren. Daarvoor gebruiken vrijwel dagelijks de sociale media. Je kunt ons vinden op Twitter, Facebook, Instagram en uiteraard op onze website.



<https://twitter.com/d66zoetermeer>



<https://www.facebook.com/D66zoetermeer/>



<https://www.instagram.com/d66zoetermeer/>



<https://zoetermeer.d66.nl/>

Ook sturen we enkele keren per week een persbericht uit. Deze berichten worden goed gebruikt in de lokale media. Omdat veel van onze leden landelijke kranten lezen en veel minder gebruik maken van de Zoetermeerse berichtgeving plaatsen we in deze nieuwsbrief een selectie uit de (pers)berichten van de laatste weken.

D66 Zoetermeer in de pers

D66 zet mantelzorgers in het zonnetje

Op woensdag 10 juni heeft D66 Zoetermeer de mantelzorgers van de bezoekers van Ontmoetingscentrum Carpe Diem Zoetermeer en Buytenthuis Zoetermeer in het zonnetje gezet. Deze ontmoetingscentra zijn een steunpunt voor mensen met dementie en hun mantelzorgers en in de centra worden dagactiviteiten aan mensen met dementie geboden.

De ontmoetingscentra zijn een aantal maanden gesloten geweest maar gelukkig zijn de activiteiten, in aangepaste vorm, in beide centra sinds 18 mei weer fysiek mogelijk.

“Natuurlijk hebben wij digitale ondersteuning geboden” vertelt Marjon de Langen, activiteitencoach van de Vierstroom “onder andere door nieuwsbrieven met tips en er was ook wekelijks telefonisch contact zowel met mantelzorgers als met bezoekers. Deze activiteiten werden door de mantelzorgers gewaardeerd maar ervaringen uitwisselen of steun vinden bij elkaar in de centra zelf is echt veel fijner”.

Fractievoorzitter Gernand Ekkelenkamp: “We hoorden over het ‘Opstekertje’, een speldje dat is ontworpen door de Tinnen Roos. De gedachte hier achter is een lichtpuntje aan iemand uit te reiken die onmisbaar is in deze periode van Corona. Mantelzorgers zijn altijd onmisbaar maar in deze tijden zijn ze vaak nóg meer bezig met de zorg voor hun naaste”.

Wat dit Opstekertje helemaal een mooi initiatief maakt is dat 25% van de opbrengst van dit speldje gedoneerd wordt aan het Longfonds. Op dit moment is onderzoek naar Corona een prioriteit waar financiële middelen voor nodig zijn.

Wim Kokx, bestuursvoorzitter van D66 Zoetermeer, overhandigde twee boeketten aan de medewerkers: “Wij hebben respect voor de extra inspanningen die door jullie als zorgmedewerkers is geboden, dat verdient wat D66 betreft niet alleen applaus maar ook een prachtige bos bloemen voor de huiskamers in jullie centra.”

D66 is blij dat ze met dit bezoek aan deze specifieke groep ondersteuners haar waardering heeft kunnen uiten. Gernand Ekkelenkamp: “ We zouden het liefst alle mantelzorgers een hart onder de riem willen steken, want we realiseren ons heel goed dat zij het zwaar hebben door de coronacrisis”.

D66: Behoud het goede!

Het college beoogt het zorg- en welzijn veld overzichtelijker en integraler te maken en heeft daarom het voorstel gebiedsgericht ondersteuning gedaan. Het is de bedoeling dat één consortium met daarin meerdere zorg- en welzijnspartners alle voorliggende, maatwerk en algemene voorzieningen binnen de WMO en de preventieve jeugdactiviteiten bieden. Op dit moment zijn er veel aanbieders wat de aansturing bemoeilijkt. Het uitgangspunt is dat er door het in één hand te beleggen efficiënter kan worden gewerkt en daarmee kosten worden bespaard.

D66 en LHN hebben tijdens de raadsvergadering kenbaar gemaakt nog zorgen te hebben. Zoetermeer werkt al jaren samen met enkele zorg- en welzijnspartners met jarenlange kennis en ervaring. Juist doordat zij zo ingewerkt zijn op de Zoetermeerse situatie weten zij ‘blind’ de weg te vinden. Cora Huijbens (D66) geeft aan dat: ‘De juiste hulp snel op gang komt als aanbieders onderdeel uit maken van het sociale weefsel van de stad. Nieuwkomers zullen eerst de lokale situatie moeten leren kennen alvorens ze adequaat en vraaggericht te werk kunnen gaan. Wij hebben ons er sterk voor gemaakt dat kennis van de lokale situatie zo veel mogelijk doorslaggevend is bij de gunning’.

D66 blij met nieuwe ‘playground’ in Meerzicht

D66 is blij dat er na de ontmanteling van het Cruijff Court in Meerzicht, toch een nieuw sportveld wordt aangelegd in de wijk. Uit antwoorden op schriftelijke vragen van D66 antwoordt het college dat na de zomer (in samenwerking met de Krajicek Foundation) het bestaande sportveld aan het Kerkenbos omgevormd wordt tot een Krajicek Playground.

D66-raadslid Frank Schoonbeek: ‘Het werd ons al snel duidelijk dat het huidige Cruijff Court volledig ontmanteld zou worden, daarom hebben we direct aandacht gevraagd voor een alternatief. Er werd veel gebruik gemaakt van het veld. En naast het sportieve aspect heeft een dergelijk faciliteit ook een verbindende functie in de wijk. We zijn erg blij dat het college ons signaal oppakt en de noodzaak van een goede sport- en spelfaciliteit in Meerzicht onderkent’.

D66 wil handelingsperspectief voor culturele instellingen

D66 pleit voor handelingsperspectief voor culturele instellingen. Raadslid Jamila Bakkers heeft daarom schriftelijke vragen aan het college van B&W gesteld over de cultuurvisie en ondersteuning van het culturele veld tijdens de coronacrisis.

Het coronavirus raakt heel Zoetermeer. Ook de culturele sector gaat een onzekere tijd tegemoet. Raadslid Jamila Bakkers: "In gesprek met culturele instellingen in Zoetermeer kwam de behoefte aan meer duidelijkheid naar voren over de cultuurvisie, evenals als over de effecten van de gevolgen van het coronavirus. We vragen daarom het college hoe zij ervoor gaan zorgen dat de culturele spelers een duidelijk handelingsperspectief wordt geboden. Ook hebben we gevraagd of de culturele instellingen het dit jaar financieel gaan halen."

D66 wil woningen betaalbaar maken voor starters

D66 wil woningen betaalbaar maken voor starters. Daartoe diende D66 een motie in tijdens het voorjaarsdebat. D66 wil dat het college stimulerende maatregelen neemt en daarbij ook starterslening betrekken.

"Zeker nu de huizenprijzen op het hoogste niveau ooit zijn en door alle onzekerheid rond om de coronacrisis is het krijgen van een hypotheek voor veel jongeren en andere starters bijna onmogelijk" aldus D66-raadslid Esmaël Zamani. Raadslid Jamila Bakkers vult aan: "Door onze jongeren kansen te bieden op een betaalbare woning, stimuleren we tegelijkertijd de doorstroming op de woningmarkt. Zo geven we de woningmarkt een positieve impuls."

Tot enkele jaren geleden konden Zoetermeesters een starterslening krijgen van de gemeente. Het fonds was toen uitgeput. "In die jaren waren de huizenprijzen ook fors gedaald, er was geen grote noodzaak meer voor startersleningen, "legt D66 commissielid Willem Bos uit, "de huizenprijzen zijn de afgelopen twee jaar echter fors gestegen, dus het wordt weer tijd voor startersleningen. Daarmee kan je nét dat beetje extra lenen, waardoor je toch je huis kunt kopen."

Steun voor oproep D66 om wijkbibliotheek te behouden

D66 Zoetermeer is blij dat de motie, die oproept tot behoud van zowel bibliotheekfunctie als ontmoetingsplek in de wijken Rokkeveen en Oosterheem, is aangenomen.

D66 raadslid Frank Schoonbeek, 'de afgelopen tijd hebben we allemaal gevoeld hoe belangrijk contact met andere mensen is voor het welbevinden. We hoorden dat ook terug in onze gesprekken met inwoners. Als gemeente moeten we hierin een stimulerende en faciliterende rol spelen. We moeten nu echt aan de slag met de Huizen van de Wijk en wat is er dan logischer om bestaande ontmoetingsplaatsen te gebruiken om dit 'wijkgericht werken' vorm te geven. Met deze Huizen van de Wijk kunnen we sociale cohesie bevorderen, eenzaamheid bestrijden, laaggeletterdheid tegengaan en digitale vaardigheden vergroten. We zijn daarom blij dat we van een groot aantal partijen de steun hebben gekregen voor deze motie.'

Fractievoorzitter van D66 Gernand Ekkelenkamp: 'Met de motie, die mede is ingediend door GroenLinks en het CDA, zoomen we specifiek in op drie wijken: Oosterheem om daar een 'Huis van de Wijk' (met bibliotheekfunctie) te creëren, onderzoek doen naar de mogelijkheden om in de wijk Seghwaert een 'Huis van de Wijk' te realiseren en Rokkeveen waar de bibliotheek in staat gesteld wordt om die vestiging om te vormen tot 'Huis van de Wijk'.

Studeren in de raadzaal

Studeren in de raadzaal is een groot succes! Zoetermeer stelt, dankzij een motie van D66, als enige gemeente haar raadzaal beschikbaar voor studenten en scholieren. Met de motie 'Raadzaal stille studieruimte' heeft Esmael Zamani namens D66 Zoetermeer gehoor gegeven aan de grote behoefte aan studeerplekken onder Zoetermeerse jongeren. Door deze motie hoeven studenten en scholieren niet meer uit te wijken naar andere bibliotheken, bijvoorbeeld in Den Haag waar speciale stille studieplekken zijn ingericht. In Zoetermeer kunnen de studenten nu terecht in de comfortabele designstoelen aan ruime tafels waar normaal gesproken de raadsleden, wethouders en burgemeester zitten.

Dit leeft enorm onder de studenten in Zoetermeer. De bibliotheek wordt een steeds belangrijker studieruimte, zeker nu heel veel studenten thuis blijven wonen in verband met het leenstelsel", aldus Zamani.

De Bibliotheek heeft inmiddels de raadzaal als stilte studieruimte geëvalueerd. Uit de evaluatie van stilteruimte is gebleken dat er op de drukste momenten er meer dan veertig studenten tegelijk zaten te blokken, maar ook echte volhouders bleven trouw avond aan avond zitten leren tot de deuren echt sloten.

De stilteruimte is wacht echt nodig is in de stad. Ik ben erg blij dat wij als D66 onze bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van de scholieren en de studenten van onze mooie stad.



Achtergrond

Kunst en cultuur zijn geen linkse of rechtse hobby's*

Zijn kunst en cultuur luxe, bezigheden voor de happy few? En is het daarom goed verdedigbaar om bij bezuinigingsoperaties het mes in die sector te zetten? 'Want kunst en cultuur kunnen we missen zonder maatschappelijke schade en wie er behoefte aan heeft, betaalt het zelf maar'. Wanneer de cultuursector tegen bezuinigingen in het geweer komt, lijkt dat al gauw een preek voor eigen parochie. 'Natuurlijk zijn ze tegen bezuinigingen.' Maar uit onverdachte hoek, namelijk de neurowetenschap, komen bevindingen die laten zien dat het toch wel heel anders blijkt te liggen. En dat kunst en cultuur essentiële maatschappelijke functies vervullen.

Homeostase, bewustzijn en cultuur

Bewustzijn is al decennia een onderwerp waar de wetenschap zich het hoofd over breekt zonder er echt greep op te krijgen. Daar komt geleidelijk verandering in, onder andere door het onderzoek van de befaamde neurowetenschapper Antonio Damasio en collega's. Damasio publiceerde naast zijn puur wetenschappelijke studies de op een breder publiek gerichte boeken *Het zelf wordt zich bewust; Hersenen, bewustzijn, ik*¹ en *De vreemde orde der dingen. Het leven, het gevoel en het ontstaan van culturen*². Daarin analyseert hij bewustzijn en plaatst het in de evolutie van levende organismen, beginnend bij de eencellige bacteriën 4 miljard jaar geleden tot de plaats die menselijk bewustzijn tegenwoordig inneemt als belangrijke factor in het ontstaan en de functie van kunsten (en cultuur in bredere zin).³

Bewustzijn als zodanig is niet voorbehouden aan de mens, ook (andere gewervelde) dieren hebben bewustzijn, zoals vogels en zoogdieren. Wat mensen wel, maar (andere) dieren niet hebben is bewustzijn waaraan in een evolutionair proces subjectiviteit is toegevoegd: het vermogen om op onszelf en onze plaats in de omgeving en de tijd te reflecteren. Wie ben ik? Waarom ben ik? Hoe verhoudt de gemeenschap waar ik deel van uitmaak zich tot andere gemeenschappen?

Bewustzijn en cultuur

Bewustzijn is een voorwaarde voor het ontstaan van cultuur in brede zin. Kunst en cultuur ontstaan niet vanzelf: er is aandacht voor nodig, moeite, beheersing. Maar het resultaat van die inspanning brengt ons veel: cultuur is een functie is van wat Damasio homeostase noemt: de basale behoefte aan de continuïteit van het individuele leven en aan een bevredigend leven. Deel uitmaken van een beschermende samenleving is daar een belangrijk aspect van. We hebben cultuur in de brede zin van het woord – eenvoudig gezegd: dat wat de natuur niet geeft, maar wat mensen creëren – nodig. Als verbindingsmiddel tussen mensen: samenspelen in een fanfare, samen vieren van carnaval, lid zijn van een vereniging van amateurhistorici. Rechtspraak en ethiek, die niet door de natuur gegeven, maar culturele producten zijn, reguleren samenlevingen. Ze leggen de natuurlijke neiging aan banden om het puur individuele belang boven het hogere belang van de gemeenschap te stellen en om de moeilijk verklaarbare neiging tot agressie en destructie te beteugelen.

Andere culturele instrumenten stellen ons in staat om met existentiële vragen en angsten om te gaan: waarom zijn we hier, wat is er de zin van, waarom is er lijden? Waarom treft het lot onschuldigen en kinderen, slachten

¹ Antonio Damasio. (2010). *Het zelf wordt zich bewust; Hersenen, bewustzijn, ik*. Amsterdam: Wereldbibliotheek.

² Antonio Damasio. (2019). *De vreemde orde der dingen. Het leven, het gevoel en het ontstaan van culturen*. Amsterdam: Wereldbibliotheek.

³ *Bewustzijn* is een moeilijk te omschrijven fenomeen. Damasio (2010), p. 183 definieert het als "een toestand van de geest waarin kennis van het eigen bestaan en kennis van de omgeving aanwezig is". Het nog moeilijker te omschrijven fenomeen geest, zou je kunnen omschrijven als het vermogen om in ons hoofd voorstellingen te maken die representaties zijn van gebeurtenissen en objecten in de buitenwereld. (Damasio (2010), en Damasio (2019) passim).

we elkaar af? Waarom sterven we? Manifestaties van dergelijke culturele instrumenten zijn religie en de kunsten (met een grote en een kleine k.)

Religie geeft verklaringen in de vorm van zingeving en biedt troost in zware tijden. De kunsten met een grote K- muziek, beeldende kunst, dans, theater, art house-cinema, architectuur en poëzie – zijn niet alleen balsem voor de ziel, maar zijn uitingen van en zetten aan tot reflectie op de menselijke conditie en maatschappelijke situaties. Al millennia lang, maar om de voorbeelden ‘dicht bij huis’ te houden van het epos *Van den Vos Reynaerde* in de dertiende eeuw tot Vondels *Lucifer* in de 17^e eeuw, Bertolt Brecht’s *Dreigroschenoper* in de 20^e eeuw en de *Song for Sam Cooke* van Dion (Dimucci) en Paul Simon in 2020.

Essentiële functie in een samenleving: veerkracht

Kunst en in bredere zin cultuur, zijn dus zeker niet te beschouwen als linkse of rechtse hobby’s. Ze vervullen essentiële functies in een samenleving als geheel, namelijk verbinding tussen individuen en verbinding in en tussen groepen. Ze bieden het individu de mogelijkheid om vrede te vinden in het soms barre bestaan. Ze dragen bij aan wat tegenwoordig vaak modieus resilience genoemd wordt: veerkracht.

Vanuit dat perspectief is het heel onverstandig om te bezuinigen op kunst en cultuur met als motivatie dat mensen zelf maar moeten opdraaien voor de kosten van toneelvoorstellingen, het huren van oefenruimten voor de fanfare, muzieklessen en bibliotheeklidmaatschappen. Het is zelfs niet ondenkbaar dat de kosten van de (geestelijke) gezondheidszorg beter beheerst kunnen worden door goede toegang tot de kunsten die dienen als uitlaatklep en laagdrempelige mogelijkheden tot deelname aan culturele verenigingen. Zowel de kunsten met een grote als de kunsten met een kleine K helpen mens en maatschappij veerkrachtig te houden.

Bert Pol

Bestuurslid D66 Zoetermeer

* Deze tekst is een enigszins gewijzigde versie van een artikel in communicatievlak C, nr. 5 (2020)

